

Magelungen Utveckling AB

Org.nr. 556489-1447

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Magelungens Grundskola Karlaskolan
Göteborg i Göteborgs kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Magelungen Utveckling AB att senast den **31 augusti 2021** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen på adress: skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart.

Nedan anges de åtgärder som huvudmannen måste vidta för att avhjälpa den påtalade bristen samt den lagstiftning med tillhörande föreskrifter som huvudmannens åligganden följer av. Enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Vidare ska huvudmannen enligt 4 kap. 7 § skollagen, om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Dessa bestämmelser ligger till grund för åtgärderna i beslutet om föreläggande.

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Skolinspektionen är medveten att många skolor i dagsläget är påverkade med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Mottagande av elever i fristående grundskola

Skolinspektionen konstaterar att Magelungen utveckling AB inte uppfyller författningskraven avseende mottagande av elever.

Åtgärder

- Se till att mottagandet av elever som har rätt till utbildningen sker enligt de objektiva urvalsprinciper som huvudmannen valt att tillämpa, vilket i detta fall är kötid (10 kap. 35-36 §§ skollagen).
- Säkerställa att mottagandet av elever inte villkoras av annan myndighets beslut (socialtjänsten) om beviljade insatser för att eleven ska kunna tas emot vid Karlaskolan i Göteborg (10 kap. 35-36 §§ skollagen).

Bakgrund och utredning

Magelungen Utveckling AB bedriver vid Magelungens grundskola Karlaskolan skolverksamhet (resursskola) samt behandlingsverksamhet i kombination med skola (behandling och skola).

Magelungen Utveckling AB godkändes som huvudman för Karlaskolan i Göteborgs kommun genom Skolinspektionens beslut den 22 augusti 2012 (dnr 34-2012:219). Av beslutet framgår att utbildningen begränsats till att avse elever som är i behov av särskilt stöd. Som urvalsgrund vid fler sökande elever än antal platser används kötid som urvalsgrund.

Skolinspektionen mottog under hösten 2020 uppgifter om att Magelungens grundskola Karlaskolan använder sig av två köer vid mottagandet av elever till skolenheten. Den ena kön gäller för elever som enbart ansöker till skolan, den andra kön avser elever som ansöker till skolan i kombination med behandling. Elever som ansöker till skola i kombination med behandling erbjuds plats på skolan snabbt, under förutsättning att kommunens socialtjänst även beviljar öppenvårdsinsats (behandling). Elever som enbart ansöker om plats till skola ställs i kö. Enligt uppgiftslämnaren innebär det att när socialtjänsten beviljar öppenvårdsinsats (behandling) får eleven plats på skolan före elever som står i kö till skolan utan beviljad öppenvårdsinsats.

Mot bakgrund av uppgifterna initierade Skolinspektionen under våren 2021 en riktad tillsyn av skolenheten gällande förfarandet vid mottagande av elever. Skolinspektionen har den 22 februari 2021 genomfört en telefonintervju och den 12 mars 2021 en digital intervju med rektorn samt tagit del av skriftliga underlag från huvudmannen. Skolinspektionen har även genomfört telefonintervjuer med uppgiftslämnaren och en rektor vid en kommunal skolenhet där det finns en elev som står i kö till Magelungen grundskola Karlaskolan. Samtliga uppgifter har kommunicerats till huvudmannen. Huvudmannen har inkommit med ett skriftligt uttalande den 14 april 2021.

Motivering till föreläggande

Skolinspektionens bedömning

Mottagande till en fristående grundskola ska ske utifrån principer som är lika för alla elever som har rätt till utbildningen. De urvalsgrunder som tillämpas behöver därför vara objektiva till sin karaktär. Magelungen grundskola Karlaskolan begränsar sitt mottagande av elever till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (skolans målgrupp), vilket är förenligt med författningarna och i enlighet med huvudmannens godkännande. Därefter tillämpar skolan kötid som urvalsgrund, vilket även det är förenligt med gällande bestämmelser.

Skolinspektionen bedömer dock att mottagandet av elever till Magelungen grundskola Karlaskolan i praktiken inte sker i enlighet med författningarna. Detta eftersom urvalsgrunden, kötid, inte tillämpas lika för alla elever. Sedan det konstaterats att eleven tillhör målgruppen för skolan (elever i behov av särskilt stöd) finns två olika köer, en för elever som enbart ansöker till skolan, och en kö för elever som ansöker till skolan i kombination med behandling. Elever som ansöker till skola i kombination med behandling får plats på skolan omgående trots att det finns andra elever som står i kö till skolan. Skolan låter således elever vars hemkommun (socialtjänsten) bekostar insatser i form av behandling/öppenvård gå före i kön till skolan. Rektorn bekräftar i intervju att mottagandet av elever till skolan sker på ovanstående sätt. Av inkomna underlag kan Skolinspektionen också konstatera att en elev blev mottagen vid skolan i januari 2021, trots att fyra andra elever stått i kö längre. Den mottagna eleven får skola i kombination med behandling, medan eleverna i kön enbart ansökt till skola. Detta innebär enligt Skolinspektionen att skolan tillämpar urvalsgrunder som inte är objektiva och förenliga med de urvalsgrunder som Skolinspektionen godkänt. Det medför att urvalet görs på grunder som sätter kravet på öppenhet för alla elever ur spel.

Även om rektorn menar skolan är uppdelad i två olika verksamheter så utgör Magelungens grundskola Karlaskolan *en* skolenhet i skollagens mening vilket även framgår huvudmannens godkännande. Skolinspektionen vill klargöra att det inte är möjligt att ha två köer med olika urvalsprinciper till en skolenhet, då mottagandet till en fristående skola ska ske utifrån principer som är lika för alla elever som har rätt till utbildningen. Skolinspektionen bedömer vidare att det inte heller är förenligt med skollagens bestämmelser att mottagandet av elever villkoras av att elevens hemkommun (socialtjänsten) beviljar insatser i form av behandling/öppenvård. Skolhuvudmannen måste alltid göra en självständig bedömning av om eleven ska tas emot vid skolan eller inte.

Huvudmannen har invänt att det inte stämmer att det finns olika köer/vägar för att mottas vid skolan. Mot bakgrund av de samstämmiga uppgifter som lämnats av externa uppgiftslämnare, rektorn samt inkommen dokumentation förändrar huvudmannens invändning inte Skolinspektionens bedömning.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 35 § första stycket skollagen framgår att en fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock bland annat begränsas till att avse elever som är i behov av särskilt stöd.

Av förarbetena till ovanstående bestämmelse framgår bland annat följande. Som huvudregel ska en fristående skola vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning inom grundskolan. Att en skolenhet ska vara öppen för alla innebär att enheten i mån av plats ska ta emot alla som söker dit. Det finns en möjlighet

att begränsa utbildningen till elever i behov av särskilt stöd. Bestämmelsen medför att fristående skolor kan specialisera utbildningen till elever med exempelvis dyslexi, inlärningsproblem eller koncentrationssvårigheter. Det kan också vara fråga om elever i behov av sådant särskilt stöd att utbildning i behandlingshem eller skoldaghem är aktuell (prop. 2009/10:165 s. 743).

Enligt 10 kap. 36 § skollagen ska, om det inte finns plats för alla sökande, urvalet till en grundskola som huvudregel göras på de grunder som Skolinspektionen godkänner.

I förarbetena anges att i en situation där en skola har fler sökande än tillgängligt antal platser blir principerna för urval avgörande för om skolan ska anses vara öppen för alla. Som en följd av öppenhetsprincipen får endast sådana urvalsgrunder som inte sätter öppenheten ur spel användas (se prop. 1995/96:200 s. 42 f). Som exempel på urvalsgrunder som anses förenliga med öppenhetskravet kan nämnas kötid, syskonförtur och geografisk närhet (se prop. 2009/10:165 s. 744).

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionen mottog under hösten 2020 uppgifter om att mottagandet av elever vid Magelungen grundskola Karlaskolan inte sker på ett korrekt sätt. I en intervju med uppgiftslämnaren framgår att uppgiftslämnaren arbetar som socialsekreterare vid socialtjänsten i Göteborg. Frågan aktualiserades när en handläggare vid socialtjänsten ifrågasatte antagningsförfarandet vid Magelungen grundskola Karlaskolan för socialsekreteraren. Socialsekreteraren uppger att hen ringde upp rektorn för att fråga om skolan har två köer och om det går att få en plats vid skolan snabbare om socialtjänsten betalar för behandlingsinsatser. Socialsekreteraren uppger att rektorn uppgav att om socialtjänsten bedömer att eleven är i behov av en öppenvårdplats (behandling) så får eleven plats på skolan där både behandling och skola ingår. Vidare berättar socialsekreteraren att inom sin kommunal del finns det två elever som stått i kö sedan förra läsåret och att den tredje eleven, som ansökte till skolan i november 2020, erbjöds en "bakväg" in till skolan. Enligt socialsekreteraren bedömde Magelungen grundskola Karlaskolan att de tre eleverna tillhör skolans målgrupp, men att eleven som ansökte i november 2020 hade fått plats före de andra om kommunen betalat för öppenvård (behandling).

Rektorn vid en kommunal skolenhet i Göteborgs kommun bekräftar socialsekreterarens uppgifter. Rektorn uppger att en elev som är inskriven vid rektorns skola inte fick plats på Magelungen grundskola Karlaskolan på grund av att kommunen inte ville betala för en behandlingsplats. Enligt rektorn fanns det i november 2020 endast plats vid Magelungen grundskola Karlaskolan om socialtjänsten i kommunen ger i uppdrag till Magelungen att ge öppenvårdsbehandling utöver utbildning vid skolan. Rektorn uppger att hen

fått samstämmiga uppgifter vid samtal med socialsekreterare, elevens vårdnadshavare och rektorn vid Magelungen grundskola Karlaskolan.

I en inledande intervju med rektorn vid Magelungen grundskola Karlaskolan uppger rektorn att det gick 23 elever på skolan under höstterminen 2020 och att det kom en ny elev till skolan efter jullovet. Rektorn uppger att alla elever vid skolan har behov av särskilt stöd. Rektorn säger att hen aldrig fått en ansökan där eleverna inte uppfyller de kriterier som finns för skolan, ofta har eleverna sedan tidigare en problematisk skolgång och flera diagnoser. Enligt rektorn är eleverna som går på skolan uppdelade i två åldersblandade undervisningsgrupper och det finns inget fast antal platser per årskurs, utan eleverna antas efter den ordning som ansökan kommer in till skolan. Det finns ingen annan urvalsgrund vid antagningen än kötid, säger rektorn, skolan går i turordning. Enligt rektorn finns det för närvarande kö till skolan.

Skolinspektionen har tagit del av skolans kö samt underlag som visar vilka elever som blivit mottagna under läsåret 2020/21. Av dokumenten framgår att det finns en kö till skolan (resursskola) och ett annat dokument som visar elever som ansöker om både skola och behandling. Rektorn uppger i en kompletterande intervju att det finns två spår på skolan, ett spår avser resursskola och det andra spåret behandling och skola. Rektorn uppger vidare att till det spår som avser både behandling och skola så är det aldrig kö, de eleverna blir antagna direkt till skolan. Enligt rektorn är det socialtjänsten som ansöker för elevens räkning till behandling och skola, eftersom när socialtjänsten beviljar behandlingsplats hos Magelungen så ingår det automatiskt en plats på skolan och då behöver inte eleven stå i kö till skolan. När elever söker enbart till skolan så är det vårdnadshavarna som ansöker. Det är skillnad på antagningsprocessen eftersom de elever som också ska ha behandling kommer in till skolan via socialtjänsten på grund av att de behöver behandling, säger rektorn.

Av inkomna underlag framgår att en ansökan som avser både skola och behandling inkom till Magelungen grundskola Karlaskolan den 23 oktober 2020. Den eleven blev inskriven vid skolan den 1 januari 2021. Vidare framgår av skolans kö att fyra elever ansökte till skolan mellan den 22 augusti och 15 oktober 2020, men att ingen av dessa elever har mottagits till skolan utan står fortfarande i kö. Rektorn uppger att det är två olika verksamheter och att det inte går att ställa platserna emot varandra, det finns vissa platser som är reserverade för resursskolan och vissa platser som är för behandling och skola.

Huvudmannen har uppgett att Magelungen grundskola Karlaskolan endast tar emot elever med omfattande stödbehov och att skolan har en öppen kö där alla elever som tillhör målgruppen kan göra en ansökan. Enligt huvudmannens utsaga behandlas mottagandet i första hand av elevens behov och i andra hand av turordning i kön. Huvudmannen anger vidare att socialtjänsten kan betala

för en tilläggstjänst där behandling ingår, men att detta inte har med skolan att göra utan går via Magelungens behandlingschef. Enligt huvudmannen finns det ingen bakväg in till resursskolan.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristerna.

På Skolinspektionens vägnar

X Maud Karlström

Beslutsfattare
Signerat av: Maud Karlström

X Stina Linder

Föredragande
Signerat av: Stina Linder

I ärendets handläggning har även jurist Caroline Rönnegård medverkat.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se